

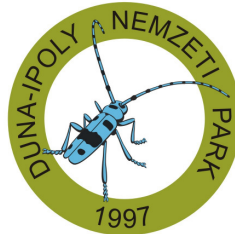
ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

DARÁNYI IGNÁC TERV

A HUDI20043 Rekettyés kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

Budapest
2014

Jelen fenntartási terv az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás igénybevételének részletes szabályairól szóló 43/2012. (V. 3.) VM rendeletben foglaltak alapján készült

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

székhely: 1121 Budapest, Költő u. 21.
postacím: 1525 Budapest, Pf.: 86.
Tel: 0036-391-4610 Fax: 0036-200-1168
E-mail: dinpi@dinpi.hu
Web: <http://www.dinpi.hu>

Felelős tervezők

Baranyai Zsolt
Schrett Andrea

Vezető szakértők

Sipos Katalin (természetvédelem)
Szűcs Gábor (agrár)

Közreműködő szakértő

Schmotzer András
Vidra Tamás

© Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2014

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv.....	3
1. A terület azonosító adatai	4
1.1. Név	4
1.2. Azonosító kód	4
1.3. Kiterjedés	4
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	4
1.5. Érintett települések	4
1.6. Egyéb védetség kategóriák.....	5
1.7. Tervezési és egyéb előírások	5
2. Veszélyeztető tényezők	7
3. Kezelési feladatok meghatározása	10
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	10
3.2. Kezelési javaslatok	10
3.2.1. Élőhelyek kezelése	11
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	26
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	26
3.2.4. Kutatás, monitorozás	27
3.2.5. Mellékletek	28
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében ...	29
3.3.1. Agrártámogatások	30
3.3.2. Pályázatok	31
3.3.3. Egyéb	31
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja	31
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	31
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	32
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	35

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Reketyés kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (a továbbiakban: kjTT)
-------------------------	--

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUDI20043
--------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	305,68 ha
--------------------------------	-----------

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. Jelölő élőhelyek (a *-gal jelöltek kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusok)

A Natura 2000 adatlapon szereplő közösségi jelentőségű élőhelyek:

- Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*
- Pannon homoki gyepek (6260)*
- Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*) (6410)
- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230)

Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű élőhely:

- Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)

1.4.2. Jelölő fajok

- kiscsészkű aszat (*Cirsium brachycephalum*)
- ürge (*Spermophilus citellus*)
- vöröshasú unka (*Bombina bombina*)

1.5. Érintett települések

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Település	Érintett terület (ha)	Település területének érintettsége (%)
PEST MEGYE		
Farmos	229,0888	5,71
Tápiógyörgye	2,1320	0,04
Tápiószele	74,4552	2,01

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Kiterjedés	Védetté nyilvánító jogszabály száma
országos jelentőségű védett természeti terület	TK	Farmos közigazgatási területén, Tápió-Hajta vidéke Tájvédelmi Körzet	70,3484 ha átfedés (4515,8 ha)	a Tápió-Hajta Vidéke Tájvédelmi Körzet létesítéséről szóló 19/1998. (VI. 25.) KTM rendelet
ex lege védett természeti terület	láp	Farmosi Rekettyés	2,6973 ha*	a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
országos ökológiai hálózat övezet	magterület	Farmos közigazgatási területén	90,1744 ha (29,5%)	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény
országos ökológiai hálózat övezet	ökológiai folyosó	Farmos, Tápiógyörgye és Tápiószele közigazgatási területén	93,1872 ha (30,49%)	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény
országos ökológiai hálózat övezet	pufferterület	Farmos, Tápiógyörgye és Tápiószele közigazgatási területén	112,7249 ha (36,88%)	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény

*A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 26. § (3) bekezdés szerinti hatósági határozatok hiányában hozzávetőleges adat.

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

Jelenleg nincs a területre vonatkozó jóváhagyott természetvédelmi kezelési terv. A Tápió-Hajta Tájvédelmi Körzetre készült egy megalapozó dokumentum, illetve a TK-t védetté nyilvánító jogszabályba is belekerültek a tervezett „C” fejezet egyes javaslatai, de jóváhagyott kezelési terv nincs.

1.7.2. Településrendezési eszközök

- Farmos község Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2007. (IV. 17) KT. rendelete a község Helyi Építési Szabályzatáról (egységes szerkezetben a módosító 10/2007. (VI. 19.) KT. rendelettel)
- Farmos község Önkormányzatának 52/2005. (VIII. 9.) sz. kt. Határozata a község településszerkezeti tervéről
- Tápiógyörgye Községi Önkormányzat 14/2003. (XII. 15.) rendelete a község helyi építési szabályzatáról (módosította: 10/2013. (IX. 20.) sz. rendelet)
- Tápiógyörgye község önkormányzata képviselő-testületének 112/2003. (XII. 9.) sz. határozata a község településszerkezeti tervéről
- Tápiószele Város Önkormányzat Képviselő-testületének 11/2008. (V. 19.) rendelete a Helyi Építési Szabályzatról (módosítással egységes szerkezetben)

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

A kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen nem található üzemtervezett erdőterület. A terület az erdőterv rendelet előkészítésének, és a körzeti erdőterv készítésének szabályairól szóló 11/2010. (II. 4.) FVM rendelet 1. sz. melléklete alapján az Alsó-Tápió-vidéki erdőtervezési körzetbe tartozik. Erdőtelepítési szándék esetén az irányadó körzeti erdőterv a 2013. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az érintett körzeti erdőtervek alapján folytatott erdőgazdálkodásról szóló 60/2013. (VII. 19.) VM rendelet 1. sz. melléklete az Alsó-Tápió-vidéki erdőtervezési körzetről (érvényes: 2014. január 1. – 2023. december 31.).

1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

- Érintett vadgazdálkodó: Famosi Hunor Vadásztársaság (Famos)
- A Famosi Hunor Vadásztársaság (Famos) vadgazdálkodási tervének kódszáma: 11-575010-1-4-1 (érvényes: 2007-2017.)

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

A kJT területén nyilvántartott halgazdálkodási vízterület nem található.

1.7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

- Vízyűjtő-gazdálkodási terv: 2.10 Zagyva alegység, 2010. március; Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság; Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság, Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság (a terv a 2007-2027-ig tartó időszak célkitűzéseit foglalja össze, várható felülvizsgálat éve: 2015.)
- Vízyűjtő-gazdálkodási terv: 2.12 Nagykőrösi-homokhát, 2010. április; Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság; Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság (a terv a 2007-2027-ig tartó időszak célkitűzéseit foglalja össze, várható felülvizsgálat éve: 2015.)

1.7.7. Egyéb tervek

Egyéb releváns tervekről nincs tudomásunk.

1.7.8. Jogerős engedélyek

- kaszálási engedélyek a védett természeti területtel átfedő részre, amelyeket a Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség adott ki

2. Veszélyeztető tényezők

A veszélyeztető tényezők felsorolásánál figyelembe vettük a Natura adatlapon felsorolt tényezőket, amelyeket az aktuális állapotra alakítva ismertetünk. Az érintett terület %-os nagyságát a kJT teljes területéhez viszonyítva adjuk meg.

Belső veszélyeztető tényezők:

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H = nagy, M = közepes, L = kis jelentőségű)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A03.	gyepterület kaszálása/vágása	H	60	Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410), Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei (6440) A gyepek nem megfelelő kaszálása homogenizálja a gyepek fajkészletét, tönkreteszi a zsombékos, mikrodomborzatos szerkezetet. Az alulhasználat a területek cserjésedését okozza.
A04.03	pásztorkodás felhagyása, legeltetés hiánya	H	60	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*, Pannon homoki gyepek (6260)*, ürge (<i>Spermophilus citellus</i>), kiskészű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>) A hagyományos legeltetési állattartás visszaszorulásával a gyepek kaszálása került előtérbe, ez a művelésmód azonban homogenizálja a gyepek fajkészletét, a kiskészű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>) tekintetében a gazdaságilag elfogadható időpontban végzett kaszálás a virágzást megghiúsítja, az ürge (<i>Spermophilus citellus</i>) állomány számára a legeltetés biztosíthatná az állandó rövid fűvű gyepterületet.
A06	egyéves vagy évelő lágyszárú növénytermesztés	H	50	Pannon homoki gyepek (6260)*, Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410), Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei (6440) A jelölő élőhelyekkel határos szántókon végzett növénytermesztés a peremi részekben degradálja az élőhelyeket, az esetleges vízelvezetés negatívan befolyásolhatja a vízháztartást.
J02.05.02	belvízviszonyok megváltoztatása	H	80	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*, Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410), Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei (6440), kiskészű aszat

				(<i>Cirsium brachycephalum</i>), vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>). A belvizek elvezetése a vízhez kötött élőhelyek és szervezetek szempontjából káros, a terület szárazodását fokozza.
A02.03	gyepterület átalakítása szántóvá	M	20	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*, Pannon homoki gyepek (6260)*, Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410) A gyepterületek beszántása, szélük elszántása az élőhelyek területének csökkenését eredményezi.
A07	biocid termékek, hormonok, kemikáliák használata	M	40	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*, Pannon homoki gyepek (6260)*, Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410), Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei (6440) A jelölő élőhelyekkel határos szántókon végzett vegyszerhasználat elsősorban az élőhelyekhez kapcsolódó faunában okozhat károkat, gyomirtó szerek használata esetén az élőhelyben is.
D01.01	ösvények, burkolatlan utak, bicikliutak	M	15	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*, Pannon homoki gyepek (6260)*, Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410) Vadászati és mezőgazdasági tevékenységgel összefüggő hatás. A kitaposott mezei utak (ezek vízállástól függően vándorolnak) degradálják az élőhelyeket.
I01	idegenhonos inváziós fajok jelenléte	M	30	Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410), kistűszű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>) Az aranyvessző fajok (<i>Solidago spp.</i>), selyemkóró (<i>Asclepias syriaca</i>), zöld juhar (<i>Acer negundo</i>) keskenylevelű ezüstfa (<i>Elaeagnus angustifolia</i>) fajok elszaporodása az élőhelyek degradálódását, megsemmisülését eredményezhetik. Az idegenhonos cserjefajok előretörésével hosszabb távon a jelölő élőhelyek átalakulásához vezet.
I02	problémát jelentő őshonos fajok	M	35	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*, Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410) Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei (6440), Az élőhelyeken előre törő nádasodás a terület degradálódáshoz vezet. A mocsárréteken a pántlikafű (<i>Baldingera arundinacea</i>) előretörése az élőhely homogenizálódásához vezet. Az őshonos

				cserjefajok (hamvas fűz (<i>Salix cinerea</i>), egybibés galagonya (<i>Crataegus monogyna</i>)) előretörésével hosszabb távon a jelölő élőhelyek átalakulásához vezet.
J02.03	csatornázás és vízvezetés	M	40	Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410), Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei (6440), kiskécskű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>), vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) A RekettYES-ér csatorna-szerű kialakítása alapvetően változtatta meg a térség vízviszonyait, a vízhez kötött élőhelyek és szervezetek jelentős tért vesztek. A csatorna vízügyi szempontból jó működése a terület szárazodását fokozza (gyors vízvezetés, talajvíz leszívó hatás).
D02.01	villany- és telefonvezetékek	L	5	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*, Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410) A vezetékek időszakos karbantartása, vagy havária során az élőhelyek sérülhetnek (gépekkel való mozgás, talajsérülés).

Kívülről ható veszélyeztető tényezők:

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H = nagy, M = közepes, L = kis jelentőségű)	Érintett terület nagyága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
K01.03	kiszáradás	M	80	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*, Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410), Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei (6440), kiskécskű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>), vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) A terület klimatikus okokból történő szárazodása a vízhez kötött élőhelyek és szervezetek visszaszorulását, szélsőséges esetben eltűnését okozza.

A jövőben ható veszélyeztető tényező jelenleg nem ismert.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Rendeltetés:

A terület elsődleges és stratégiai jellegű rendeltetése, hogy őrizze meg a valamikor általánosságban jellemző társulások mára fragmentálódva megmaradt elemeit, az ott található jelölő növény- és állatfajokat, valamint azok élőhelyeit.

Célkitűzés:

A területen az elsődleges cél az alföldi lápi és sziki élőhelytípusok (Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*, Pannon homoki gyepek (6260)*, Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*) (6410) és Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétei (6440)) és az ezekhez kötődő fajkészlet minél nagyobb változatosságú megőrzése.

- A gyeptípusok megőrzésének előfeltétele a vízellátottság aktív javítása és a belső fragmentáltság felszámolása. A megfelelő vízellátottság a vízhez kötődő jelölő élőhelyeken túl a szintén jelölő vöröshasú unka (*Bombina bombina*) fennmaradását is biztosítja.
- A természetvédelmi kezelés a területen szétválaszthatatlanul fonódik össze a fenntartható tájhasználat (elsősorban a gyepgazdálkodással), amely az értékes élőhelyek mintázatának stabilizálását is jelenti.
- A területen a megfelelő időben és módszerrel végzett legeltetés és kaszálás folytatása/újbolí bevezetése a jelölő élőhelyek fennmaradásán túl a jelölő növény- és állatfajok (kiszűsző aszat (*Cirsium brachycephalum*), ürge (*Spermophilus citellus*)), valamint a területen előforduló nem jelölő, de közösségi jelentőségű fajok (nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), vérfű-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*), valamint egyéb védett fajok szempontjából is kulcsfontosságú.
- Az inváziós idegenhonos fajok (aranyvessző fajok (*Solidago spp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), zöld juhar (*Acer negundo*) keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*)) terjedésének megállítása, lehetőség szerint minél teljesebb körű eltávolítása a jelölő élőhelyek fajkészletének megőrzése érdekében fontos cél.
- A jelölő élőhelyeket (Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*) (6410) és Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétei (6440)) veszélyeztető nádasodás (*Phragmites australis*), illetve a mocsárrétek homogenizálódását, fajkészlet-csökkenését okozó pántlikafű (*Baldingera arundinacea*) előretörésének megakadályozása szintén a jelölő értékek fennmaradását biztosítja.

3.2. Kezelési javaslatok

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4. § 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott előírás-javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírás-javaslatok, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírás-javaslatok a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül,

önkéntes vállalás formájában válhat csak kötelezővé. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz.

Az alábbi előírások a Natura 2000 terület Tápió-Hajta vidéke Tájvédelmi Körzeten kívüli részeire ajánlásként vonatkoznak, míg a TK-n belüli részeken a hatósági eljárások során egyéb jogszabályok alapján érvényesíteni kell azokat.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

A legfontosabb az élőhelyek vízellátottságának biztosítása, ehhez szükséges a területről a vizeket elvezető csatornák és árkok megszüntetése. Ezen kívül a terjedő inváziós fajok visszaszorítása és a cserjésedés megakadályozása is fontos feladat. A kaszálás/legeltetés megfelelő rendszerének biztosítása is lényeges.

A terület kezelésére vonatkozó javaslatokat a gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok tárgyalásával kezdjük, utána következnek a gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok.

A **gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatokhoz** tartoznak a beruházásokat, fejlesztéseket, területrendezést, vállalkozásokat, illetve az ipari tevékenységeket és turizmust érintő, az adott területre aktuálisan vonatkozó elvek, előírások, valamint a kritikus pontok beazonosítása.

Ezután következik az egyes kezelési egységek részletes jellemzése, amit kezelési egységenként a hozzájuk tartozó előírás-javaslatok, valamint vadgazdálkodási és élőhelyrekonstrukciós javaslatok felsorolása követ. **Kezelési egységnek** azt a funkcionálisan egybe tartozó csoportot nevezzük, ami azonos kezelést igénylő élőhelyeket foglal magában, az előírt kezeléseket betartása által biztosítva a területen található jelölő értékek (fajok és/vagy élőhelyek) megőrzését. Az azonos kezelési egységbe tartozó élőhelyek különböző élőhelytípusba is tartozhatnak, és elhelyezkedésük pontszerű, egymástól távoli is lehet; a hangsúly azon van, hogy kezelés szempontjából azonos igényűek. A kezelési egységek lehatárolása alapvetően élőhelyek alapján történt, figyelembe véve a jelenlegi és várható jövőbeni gazdálkodási lehetőségeket.

Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok:

A területen elsődleges feladat a felszíni vizek megőrzése / a víz visszatartása, az ehhez kapcsolható beruházások támogatandók. Szükséges megakadályozni, elsősorban a jelölő élőhelyek területéről a belvizek elvezetését. A gyepterületekről vizet elvezető árkokat szükséges megszüntetni.

A terület jelölő élőhelyein és jelölő fajainak élőhelyén bármilyen területfoglalással járó beruházás kerülendő.

Gazdálkodáshoz köthető javaslatok

A terület alapvetően szántókból és gyepterületekből áll, kevés cserjésedő folttal. Jelenleg a gyepeket csak kaszálják, legelő állat nincs, nagy a zárványszántók aránya. A gyepek intenzív szántókkal érintkeznek.

Az egyes kezelési egységekhez kötődő élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok közül a szántóterületek visszagyepesítésére vonatkozó javaslatok minden esetben kizárólag gazdálkodói szándékkal összhangban valósítandók meg.

Kezelési egységek:

A tervkészítés során a teljes kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területre készült ÁNÉR alapú élőhelytérkép. Az azonos kezelést igénylő élőhelyek és élőhelykomplexumok alapján az alábbi kezelési egységeket határoltuk le:

1. KE1: Nádasok
2. KE2: Kaszálók
3. KE3: Legelők
4. KE4: Óshonos cserje- és facsoportok
5. KE5: Idegenhonos faállományok
6. KE6: Szántók

1. *Kezelési egység kódja, neve:*
KE1: Nádasok

Kezelési egység meghatározása:

Ide tartoznak a területen található nagyobb kiterjedésű nádas és magassásos élőhelyek, valamint a Rekettyés-ér időszakosan vízzel borított medrében található vizes élőhelyek, üde gyepek.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett élőhelytípusok:

- ÁNÉR-kód: B1a – Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások
B5 – Nem zsombékoló magassásrétek
- Natura 2000 élőhelytípus: A kezelési egység nem érint jelölő élőhelyet.

Gazdálkodáshoz köthető általános javaslatok:

Ezek a területen az élőhelyek fennmaradása szempontjából a legkedvezőbb, ha érintetlenül hagyják őket, tehát ebben a kezelési egységben mindenféle gazdálkodás, illetve művelés kerülendő.

Vadgazdálkodás:

- Vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése, valamint a tájidegen vadaknak a területről történő eltávolítása. Ez különösen a kezelési egységben található gyepes jelölő élőhelyek védelme érdekében fontos (a vaddisznó (*Sus scrofa*) a túrással sokszor károsítja ezeket). A kezelési egységben magaslesek, szórók, sózók elhelyezése nem javasolt. Vadföldek kialakítása, vad kibocsátás és meglévő zárt téri vadtartás nem megengedett. Vadetető elhelyezése nem javasolt, illetve minden olyan tevékenység, amely a vadászható vadfajok populációinak (elsősorban csülkös vadfajok) növekedését okozza kerülendő. Mesterségesen kialakított dagonyák létrehozását kerülni kell.
- A kezelési egységben található vizes élőhelyek környezetében kizárólag acélsörét használata javasolt, valamint fokozottan védett faj megjelenése esetén a vízivad- vadászat időbeli és térbeli korlátozása javasolt.

Vízgazdálkodás:

- A Rekettyés-ér esetleges tisztítását csak szakaszosan a jelölő faj vöröshasú unka (*Bombina bombina*) szaporodási és telelési időszakán kívül augusztustól október

végéig szabad elvégezni, mindig csak a csatorna egyik oldalán. Az árnyalást biztosító fák, facsoportok, cserjések megőrzése javasolt.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelezően betartandó előírások:

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet, valamint a csatornák, vízfolyások menetén általánosan alkalmazandó a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Kormányrendelet betartása kötelező.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	A nádas területekre vonatkozó kezelési előírás-javaslatok
V01	A területen, a növényvédelmet kizárólag vizekre és vízben élő szervezetekre nem veszélyes minőségű anyagokkal és kizárólag inváziós növényfajok irtása céljából lehet végezni.
V55	Nádgazdálkodás a területen tilos.
V67	A területet kezeletlenül kell fenntartani, mindennemű beavatkozás tilos.
VA02	A terület egészen a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni.
VA03	A területen szóró, vadetető, szózó nem létesíthető.

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

Az idegenhonos inváziós fajok (aranyvessző fajok (*Solidago spp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), zöld juhar (*Acer negundo*) keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni.

Vízvisszatartó műtárgyak elhelyezése javasolt a Rekettyés-csatorna alsóbb, a kJT keleti határára eső részén.

Kezelési javaslatok indoklása

A területen található nádas területek nem akkora kiterjedésűek, hogy a nádgazdálkodás gazdaságosan elvégezhető legyen és ezen önfenntartó területek esetében semminemű kezelés nem szükséges. A kezelési egységben megjelenő inváziós fajok terjedése a környező jelölő élőhelyek (Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*, Pannon homoki gyepek (6260)*, Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*) (6410) és Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) degradálását, megsemmisülését okozhatná. A túltartott vadállomány taposásával, túrásával a környező jelölő élőhelyeket károsíthatja, ezért szükséges a megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük nem javasolt.

2. Kezelési egység kódja, neve:

KE2: Kaszálók

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe a kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület északnyugati felén található gyepterületek fenntartása érdekében a kékperjés rétek és a hozzájuk kapcsolódó jellegtelen üde és félszáraz gyepek tartoznak (a pontos lehatárolást ld. a kezelési egységeket bemutató térképen).

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett élőhelytípusok:

- ÁNÉR-kód: D2 – Kékperjés rétek
D34 – Mocsárrétek
F4 – Üde mézpázsitos szikfokok
H5b – Homoki sztyeprétek
OB – Jellegtelen üde gyepek
OC – Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek
- Natura 2000 élőhelytípus:
 - Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*
 - Pannon homoki gyepek (6260)*
 - Kékperjés láprétek meszes, tözeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*) (6410)
 - Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)

Gazdálkodáshoz köthető általános javaslatok:

Ezen élőhelyek számára a kaszálás az ideális kezelési mód, a tavaszi magasabb vízállás miatt azonban a területekre nem szabad korán rámenni, valamint a tavaszi időszakban virágzó, termést érlelő növények közül több is értékes faj a területen, a kaszálás legkorábbi javasolt időpontja június 20., kivéve a nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*) működési területével érintett nemzeti park igazgatósággal egyeztetett élőhelyein, ahol legkésőbb június 15-én javasolt befejezni a kaszálást. A kezelési egységbe tartozó területeken a sarjülegeltetés is megengedhető, azonban a február 15. és június 20. közötti időszakban nemkívánatos.

Vadgazdálkodás:

- Vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése, valamint a tájidegen vadaknak a területről történő eltávolítása. Ez különösen a kezelési egységben található gyepes jelölő élőhelyek védelme érdekében fontos (a vaddisznó (*Sus scrofa*) a túrással sokszor károsítja ezeket).
A kezelési egységben magaslesek, szórók, sózók elhelyezése nem javasolt. Vadföldek kialakítása, vad kibocsátás és meglévő zárt téri vadtartás nem megengedett. Vadetető elhelyezése nem javasolt, illetve minden olyan tevékenység, amely a vadászható vadfajok populációinak (elsősorban csülkös vadfajok) növekedését okozza kerülendő. Mesterségesen kialakított dagonyák létrehozását kerülni kell.
A kezelési egységben található vizes élőhelyek környezetében kizárólag acélsörét használata javasolt, valamint fokozottan védett faj megjelenése esetén a vízivad-vadászat időbeli és térbeli korlátozása javasolt.

Vízgazdálkodás:

- A gyepterületekről vizet elvezető árkok megszüntetése javasolt.

*Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok*a) Kötelezően betartandó előírások:

Natura 2000 kijelölés alatt álló gyepterületek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	A kezelési egységre vonatkozó előírás-javaslatok
GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY14	Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.
GY15	Tűzpászták létesítése nem megengedett.
GY22	Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás.
GY23	Biztosítani kell a felhalmozódott fűavar eltávolítását.
GY24	A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos-véleménye alapján történhet.
GY27	Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges.
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.
GY30	A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező.
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell.
GY33	A gyepterületen előforduló őshonos hagyásfák, hagyásfa csoportok (delelő fák), valamint cserjés foltok eltávolítása nem megengedett.
GY39	Legeltetési sűrűség 0,1-0,2 ÁE/ha.
GY54	Villanypásztor használata esetén egy szakasz területe nem lehet kisebb 20-ha-nál.
GY57	Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható.
GY62	A gyepen legelésbiztosított terület kialakítása szükséges, ami nem haladja meg a parcella 30%-át.
GY64	Kaszáló sarjülegeltetése megengedett a kaszálás napjától számított 30 napon belül megkezdni tilos.
GY67	Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék.
GY71	Kaszálás június 15. előtt a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt egyeztetés alapján lehetséges. <i>Megjegyzés: A nagy tűzlepke (Lycaena dispar) élőhelyein.</i>
GY80	A gyepeket évente csak egyszer lehet kaszálni.
GY89	10 ha-nál nagyobb tábla esetében minden szárzúzásánál, kaszálásnál a táblát két egyenlő részre kell osztani, az első 50% szárzúzásának, kaszálásának befejezése után a másik 50% szárzúzását, kaszálását csak 10 nappal később lehet elkezdni.
GY92	A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén min. 10 cm-es fűtarló biztosítása.
GY94	10-15% kaszátlan terület meghagyása parcellánként.
GY99	A kaszátlan területet évente más helyen kell kialakítani.

GY103	Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani.
GY104	Tisztító kaszálás csak az inváziós gyomnövényekkel fertőzött foltokon lehetséges.
GY116	A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos.
VA02	A terület egészén a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni.
VA03	A területen szóró, vadetető, szózó nem létesíthető.

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

A rekettyési láprét szélén, a zavart mezofil gyepek területén található egykori agyaggödörök átalakításával, kimélyítésével szikes tavi élőhelyek létrehozása javasolt.

Az idegenhonos inváziós fajok (arany vessző fajok (*Solidago spp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), zöld juhar (*Acer negundo*) keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni.

A becserjésedés/alulhasználat miatt leromlott kékperjés láprétek gyepé alakítása és fenntartása javasolt extenzív mezőgazdasági használattal.

Ezen kívül a gyepterületekről vizet elvezető árkok megszüntetése javasolt.

Kezelési javaslatok indoklása:

Az évszázados tájhasználat lényegi elemeit átvevő előírási javaslatok betartása ideális feltételeket teremt a jelölő élőhelyek (Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*, Pannon homoki gyepek (6260)*, Kékperjés láprétek meszes, tözezes vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*) (6410) és Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) fennmaradása, illetve kiterjedésének megőrzése érdekében. Az élőhelyek fennmaradása érdekében a megfelelő időpontban és módszerrel végzett kaszálás az ideális kezelési mód. A nem jelölő, de közösségi jelentőségű nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*) érdekében különösen javasolt a kaszálás időpontjának egyeztetése. A jelölő élőhelyeket (Kékperjés láprétek meszes, tözezes vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*) (6410) és Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) veszélyeztető nádasodás (*Phragmites australis*), illetve a mocsárrétek homogenizálódását, fajkészlet-csökkenését okozó pántlikafű (*Baldingera arundinacea*) előretörését szintén a korai kaszálással biztosítani. Az idegenhonos inváziós fajok (arany vessző fajok (*Solidago spp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), zöld juhar (*Acer negundo*) keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni. A túltartott vadállomány taposásával, túrásával a jelölő élőhelyeket károsíthatja, ezért szükséges a megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük nem javasolt.

3. *Kezelési egység kódja, neve:*

KE3: Legelők

Kezelési egység meghatározása:

Ide tartoznak a terület délkeleti felén található szikes gyepek, valamint a közöttük mozaikosan elterülő homoki sztyepprétek, illetve a hozzájuk kapcsolódó egyéb kisebb gyeptülszögek (a pontos lehatárolást ld. a kezelési egységeket bemutató térképen).

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett élőhelytípusok:

- ÁNÉR-kód: D34 – Mocsárrétek
F1 – Ürmöspuszták
F2 – Szikes rétek
F4 – Üde mézpázsitos szikfokok
H5b – Homoki sztyepprétek
- Natura 2000 élőhelytípus:
 - Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*
 - Pannon homoki gyepek (6260)*
 - Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)

Gazdálkodáshoz köthető általános javaslatok:

Ezek a területeken a legeltetés az elsődlegesen javasolt kezelési mód, ezen kívül szükség esetén évente egyszer tisztító kaszálás alkalmazása is lehetséges.

Vadgazdálkodás:

- Vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése, valamint a tájidegen vadaknak a területről történő eltávolítása. Ez különösen a kezelési egységben található gyepek jelölő élőhelyek védelme érdekében fontos (a vaddisznó (*Sus scrofa*) a túrással sokszor károsítja ezeket).
A kezelési egységben magaslesek, szórók, sózók elhelyezése nem javasolt. Vadföldek kialakítása, vad kibocsátás és meglévő zárt téri vadtartás nem megengedett. Vadetető elhelyezése nem javasolt, illetve minden olyan tevékenység, amely a vadászható vadfajok populációinak (elsősorban csülkös vadfajok) növekedését okozza kerülendő. Mesterségesen kialakított dagonyák létrehozását kerülni kell.
- A kezelési egységben található vizes élőhelyek környezetében kizárólag acélsörét használata javasolt, valamint fokozottan védett faj megjelenése esetén a vízivad- vadászat időbeli és térbeli korlátozása javasolt.

Vízgazdálkodás:

- A gyepterületekről vizet elvezető árkok megszüntetése javasolt.

*Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok*a) Kötelezően betartandó előírások:

Natura 2000 kijelölés alatt álló gyepterületek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	A kezelési egységre vonatkozó előírás-javaslatok
GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY14	Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.
GY15	Tűzpászták létesítése nem megengedett.
GY19	Legeltetéssel és szükség esetén tisztító kaszálással történő hasznosítás.
GY23	Biztosítani kell a felhalmozódott fűavar eltávolítását.
GY24	A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos-véleménye alapján történhet.
GY27	Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges.
GY28	A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.
GY30	A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező.
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell.
GY32	A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani.
GY33	A gyep területen előforduló őshonos hagyásfák, hagyásfa csoportok (delelő fák), valamint cserjés foltok eltávolítása nem megengedett.
GY40	Legeltetési sűrűség 0,2-0,4 ÁE/ha.
GY54	Villanypásztor használata esetén egy szakasz területe nem lehet kisebb 20-ha-nál.
GY57	Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható.
GY62	A gyepen legelészakított terület kialakítása szükséges, ami nem haladja meg a parcella 30%-át.
GY67	Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék.
GY68	Legeltethető állatfaj: juh.
GY104	Tisztító kaszálás csak az inváziós gyomnövényekkel fertőzött foltokon lehetséges.
GY111	A tisztító kaszálás legkorábbi időpontja: október 1.
GY116	A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos.
GY117	Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges.
VA02	A terület egészén a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni.
VA03	A területen szóró, vadetető, sózó nem létesíthető.

Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok

Az idegenhonos inváziós fajok (aranyvessző fajok (*Solidago spp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), zöld juhar (*Acer negundo*) keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni.

A becserjésedés/alulhasználat miatt leromlott szikes területek gyepké alakítása és fenntartása javasolt extenzív mezőgazdasági használattal.

Vízvisszatartó műtárgyak elhelyezése javasolt a Reketyés-csatorna alsóbb, a terület keleti határára eső részén. Ezen kívül a gyepterületekről vizet elvezető árkok megszüntetése javasolt.

Kezelési javaslatok indoklása:

Az évszázados tájhasználat lényegi elemeit átvevő előírási javaslatok betartása ideális feltételeket teremt a jelölő élőhelyek (Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*, Pannon homoki gyep (6260)*, Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*) (6410)) fennmaradása, illetve kiterjedésének megőrzése érdekében. A meghatározott legelő állategység biztosítja a gyep megfelelő állapotát, mind az alul-, mind a túllegeltetést kizárja, Az idegenhonos inváziós fajok (aranyvessző fajok (*Solidago spp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), zöld juhar (*Acer negundo*) keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni. A legeltetés a jelölő ürge (*Spermophilus citellus*) szempontjából kedvező, rövid fűvű gyepet biztosít. A túltartott vadállomány taposásával, túráásával a jelölő élőhelyeket károsíthatja, ezért szükséges a megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük nem javasolt.

4. *Kezelési egység kódja, neve:*

KE4: Őshonos cserje- és facsoportok

Kezelési egység meghatározása:

Ide tartoznak a terület főként északnyugati felén megtalálható, őshonos fajokból álló, kis kiterjedésű, üde, vagy száraz erdős foltok, fa- és cserjecsoportok.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett élőhelytípusok:

- ÁNÉR-kód: P2a – Üde és nedves cserjések
P2b – Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések
RB – Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők
- Natura 2000 élőhelytípus: A kezelési egység nem érint jelölő élőhelyet.

Gazdálkodáshoz köthető általános javaslatok:

Az itt meglévő cserje- és faegyedeket meg kell őrizni, az esetlegesen megjelenő inváziós fajokat el kell távolítani.

Vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése, valamint a tájidegen vadaknak a területről történő eltávolítása. Ez különösen a kezelési egység környezetében található gyepek jelölő élőhelyek védelme érdekében fontos (az idegenhonos faállományokból a gyepekre táplálkozni járó vaddisznó (*Sus scrofa*) a túrással sokszor károsítja ezeket). A területen magaslesek elhelyezhetők, szórót, szózt a kezelési egységben csak a működési területével érintett nemzeti park igazgatósággal történt egyeztetés után javasolt elhelyezni. Amennyiben szükséges szórók, szózó

kialakítása, azok csak az erdészeti feltáró hálózat részét képező területeken javasolt elhelyezhetni. Vadföldek kialakítása, vad kibocsátás és meglévő zárt téri vadtartás nem megengedett. Mesterségesen kialakított dagonyák létrehozását kerülni kell.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelezően betartandó előírások:

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendeleten kívül a kezelési egységre nem vonatkozik egyéb kötelezően betartandó előírás. Fás állományokra általánosságban érvényes az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	A kezelési egységre vonatkozó előírás-javaslatok
GY17	Cserjeirtás nem megengedett.
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta álmányok terjeszkedésének megakadályozása.
E70	<p>Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, faszárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a faszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítményeket lehet alkalmazni az engedélykiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatásági engedélyek birtokában. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében alkalmazható levélen felszívódó gyomirtó, de csak csöppenésmentes kijuttatással.
VA01	Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
VA02	A terület egészén a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni.

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

Az idegenhonos inváziós fajok (aranyvessző fajok (*Solidago spp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), zöld juhar (*Acer negundo*) keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni.

Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok, a tájidegen, inváziós fajok területről történő kiszorításával biztosítják a környező őshonos Natura jelölő gyepterületek (Pannon homoki gyepek (6260)*, Kékperjés láprétek meszes, tőzegezes vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*) (6410)) fennmaradását, megakadályozzák fajkészletük átalakulását. Az

idegenhonos inváziós fajok (aranyvessző fajok (*Solidago spp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), zöld juhar (*Acer negundo*) keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni. A túltartott vadállomány taposásával, túsásával a jelölő élőhelyeket károsíthatja, ezért szükséges a megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük nem javasolt.

5. *Kezelési egység kódja, neve:*

KE5: Idegenhonos faállományok

Kezelési egység meghatározása:

Ide tartoznak az idegenhonos fa- és cserjefajokból álló facsoportok és erdősávok.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett élőhelytípusok:

- ÁNÉR-kód: S6 – Nem őshonos fafajok spontán állományai
S7 – Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok
- Natura 2000 élőhelytípus: A kezelési egység nem érint jelölő élőhelyet.

Gazdálkodáshoz köthető általános javaslatok:

Az idegenhonos fajok jelenléte egyértelműen nemkívánatos a területen, ezért javasolt az eltávolításuk, majd a foltokat a környező gyepterületekre vonatkozó előírások alapján javasolt kezelni.

Vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése, valamint a tájidegen vadaknak a területről történő eltávolítása. Ez különösen a kezelési egység környezetében található gyepes jelölő élőhelyek védelme érdekében fontos (az idegenhonos faállományokból a gyepekre táplálkozni járó vaddisznó (*Sus scrofa*) a túrással sokszor károsítja ezeket). A területen magaslesek elhelyezhetők, szórót, szózt a kezelési egységben csak a működési területével érintett nemzeti park igazgatósággal történt egyeztetés után javasolt elhelyezni. Amennyiben szükséges szórók, szózt kialakítása, azok csak az erdészeti feltáró hálózat részét képező területeken javasolt elhelyezhetni. Vadföldek kialakítása, vad kibocsátás és meglévő zárt téri vadtartás nem megengedett. Mesterségesen kialakított dagonyák létrehozását kerülni kell.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelezően betartandó előírások:

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendeleten kívül a kezelési egységre nem vonatkozik egyéb kötelezően betartandó előírás. Fás állományokra általánosságban érvényes az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	A kezelési egységre vonatkozó előírás-javaslatok
E51	Felújítás táj- és termőhelyhonos fafajokkal, illetve faállomány típusal.
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.

E70	<p>Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, faszárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a faszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítményeket lehet alkalmazni az engedélykiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében alkalmazható levélen felszívódó gyomirtó, de csak csöppenésmentes kijuttatással.
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
VA02	A terület egészén a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni.

Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok

Az idegenhonos inváziós fajok (aranyvessző fajok (*Solidago spp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), zöld juhar (*Acer negundo*) keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni. Az állományok helyére őshonos fafajok telepítése javasolt.

Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok, a tájidegen, inváziós fajok területről történő kiszorításával biztosítják a környező őshonos Natura jelölő gyepterületek (Pannon homoki gyepek (6260)*, Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*) (6410), Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) fennmaradását, megakadályozzák fajkészletük átalakulását. Az idegenhonos inváziós fajok (aranyvessző fajok (*Solidago spp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), zöld juhar (*Acer negundo*) keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni. A túltartott vadállomány taposásával, túrásával a jelölő élőhelyeket károsíthatja, ezért szükséges a megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük nem javasolt.

6. Kezelési egység kódja, neve:

KE6: Szántók

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe az egyéves és évelő szántóföldi kultúrák, valamint a szántóterületeken kialakult belvizes foltok.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett élőhelytípusok:

- ÁNÉR-kód: OA – Jellegtelen fátlan vizes élőhelyek
 - T1 – Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák
 - T2 – Évelő, intenzív szántóföldi kultúrák
- Natura 2000 élőhelytípus: A kezelési egység nem érint jelölő élőhelyet.

Gazdálkodáshoz köthető általános javaslatok:

A területen igen nagy kiterjedésben található egyéves szántóföldi kultúrák, amelyeket főként korábbi gyepes élőhelyek helyén alakítottak ki. A távlati cél ezen szántóterületek visszagyepesítése, valamint belvizes szántóterületek vizes élőhellyé alakítása, ez azonban sajnos nagyon nehezen megvalósítható.

A területet rendszeresen látogató, fokozottan védett ragadozó madárfajok (parlagi sas (*Aquila heliaca*), hamvas rétihéja (*Circus pygargus*), kerecsensólyom (*Falco cherrug*)) védelme érdekében rágcsálóirtó szerek alkalmazása nem javasolt.

Vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése, valamint a tájidegen vadaknak a területről történő eltávolítása. Ez különösen a kezelési egység környezetében található gyepes jelölő élőhelyek védelme érdekében fontos (az szántóterületeken táplálkozó, valamint onnan a környező gyepekre is táplálkozni járó vaddisznó (*Sus scrofa*) a tőrassal sokszor károsítja ezeket). A területen magaslesek elhelyezhetők, szórót, szózt a kezelési egységben csak a működési területével érintett nemzeti park igazgatósággal történt egyeztetés után javasolt elhelyezni. Vad kibocsátás és meglévő zárt téri vadtartás nem megengedett. Mesterségesen kialakított dagonyák létrehozását kerülni kell. Vadföldeket csak szántóterületeken javasolt kialakítani.

*Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok*a) Kötelezően betartandó előírások:

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendeleten kívül a szántó művelési ágba eső Natura 2000 területekre nem vonatkozik egyéb kötelezően betartandó előírás. Amennyiben visszagyepesítés történik, a kialakuló gyepterületeken a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani. A szántóterületeken egységesen alkalmazandók a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény rendelkezései.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	A kezelési egységre vonatkozó előírás-javaslatok
SZ01	Napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés tilos.
SZ04	Pillangósok esetén természetkímélő kaszálás, vadriasztó lánc használata kötelező.
SZ05	Évelő szálas pillangós takarmánynövények betakarítása esetén minden kaszáláskor táblánként legalább 5%, de legfeljebb 10% kaszálatlan területet kell hagyni.
SZ07	Fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni, és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot. A gazdálkodó értesítésétől számított 3 munkanapon belül az igazgatóság köteles a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a többi előírás figyelembevételével folytatható.

SZ09	A növénytermesztéssel kapcsolatos technológiai munkálatok során bármilyen depóniát csak szántókon lehet létrehozni, és ott legfeljebb 2 hónapig lehet tárolni.
SZ10	Trágya, műtrágya: természetes vizektől mért 200 m-en belül trágya, műtrágya nem deponálható.
SZ11	Szalma, széna: szalma-, széna depóniát és bálát (különösen a felszíni vizektől mért 200 m távolságon belül és ártéren) a területről 30 napon belül le kell hordani.
SZ12	Egyéb szerves hulladék (szér, levél, cefre): cefre mésszel keverve talajjavítás céljából csak engedéllyel helyezhető ki.
SZ14	A parcella szélein legalább 3 m széles növényvédőszer mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni.
SZ17	Természetközeli állapotú erdőtervi jellel ellátott láperdő és keményfás ligeterdő, illetve vizes élőhely szélétől számított 50 m-es sávban szántóföldi növénytermesztés során kemikáliák és bioregulátorok nem alkalmazhatók.
SZ19	Kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása engedélyezett.
SZ20	Kártevők elleni védekezés kizárólag szelektív szerekkel lehetséges.
SZ21	Légi kivitelezésű növényvédelem és tápanyag-utánpótlás tilos.
SZ24	Totális gyomirtó szerek használata nem engedélyezhető a területen.
SZ30	Mozaikos kisparcellás gazdálkodás folytatása, ahol egy tábla mérete legfeljebb 10 hektár.
SZ35	Tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott nitrogén hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év mértéket.
SZ38	5 év átlagában a következő vetésszerkezet betartása javasolt fővetésű növények tekintetében: legalább 30% kalászos gabona, legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény (szálas pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 10% zöldugar, legfeljebb 25% egyéb kultúra.
SZ43	Fás szárú és lágyszárú energetikai ültetvény telepítése tilos.
SZ44	Fóliasátras és üvegházhasználat tilos.
SZ45	Öntözés tilos.
SZ46	Melioráció tilos.
SZ47	Meszezés tilos.
SZ48	Drénezés tilos.
SZ49	Az időszakos- és állandó vízállások körül 3 méteres szegélyben talajművelés nem végezhető.
SZ51	Szántó vizes élőhelyé alakítása, spontán gyepesedéssel.
SZ52	Szántó füves élőhelyé alakítása gyeptelepítéssel.
SZ53	Szántó füves élőhelyé alakítása spontán felhagyással.
SZ55	Szántó füves élőhelyé alakítása, lucerna kultúrát követő spontán gyepesedéssel.
SZ60	Magvetéshez kizárólag a közeli természetes gyepről származó magkeveréket, illetve kaszálékot szabad felhasználni.
SZ63	Tájjidegen fűmagkeverékekkel történő vetés tilos.
SZ74	Őshonos fajokból álló fasorok, facsoportok, szoliter fák, cserjefoltok telepítése.
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
VA02	A terület egészén a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. <i>Megjegyzés: az SZ74-es előírás-javaslat alkalmazása esetén.</i>

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

Amennyiben mutatkozik rá gazdálkodói szándék, a szántóterületek visszagyepesítése természetvédelmi szempontból támogatandó.

- Visszagyepesítéskor javasolt a szénaráhordás módszerét alkalmazni: a környéken, termésérés előtt pár nappal gyűjtött szénát a gyepesítendő területre rá kell hordani. A megérő és kipergő magvak csírázni tudnak, a területen maradó széna pedig árnyékoló hatása révén véd a gyomosodástól.
- Mezővédő erdősávok telepítése javasolt.
- Az idegenhonos inváziós fajok (aranyvessző fajok (*Solidago spp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), zöld juhar (*Acer negundo*) keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni.

Kezelési javaslatok indoklása:

A különböző vegyszerhasználati korlátozás-javaslatok a környező jelölő gyepek (Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*, Pannon homoki gyepek (6260)*, Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*) (6410) és Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) védelmében fontosak, ugyanis a bemosódó műtrágyák, illetve vegyszerek károsítják a gyepeket, gyomosodás indul meg, illetve ezáltal könnyebben megtelepednek az inváziós növényfajok. Az előírás-javaslatok másik csoportja rekonstrukciós jellegű: ott, ahol nem kiemelkedően gazdaságos a mezőgazdasági termelés (pl. rendszeresen belvizesek a területek), a gyepterület növelése érdekében és idővel, hosszú távon a jelölő élőhelyek kiterjedésének növekedése érdekében javasoljuk ezen szántók visszagyepesítését.

A gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatokat a kezelési egységek és a gazdálkodási módok szerint csoportosítva az alábbi táblázat mutatja be.

	gyep	erdő	szántó	vizes élőhely	vadgazdálkodás
KE1: Nádasok				V01, V55, V67	VA02, VA03
KE2: Kaszálók	GY01, GY02, GY14, GY15, GY22, GY23, GY24, GY27, GY29, GY30, GY31, GY33, GY39, GY54, GY57, GY62, GY64, GY67, GY71, GY80, GY89, GY92, GY94, GY99, GY103, GY104, GY116				VA02, VA03
KE3: Legelők	GY01, GY02, GY14, GY15, GY23, GY24, GY27, GY28, GY29, GY30, GY31, GY32, GY33, GY40, GY54, GY57, GY62, GY67, GY68, GY104, GY111,				VA02, VA03

	GY116, GY117				
KE4: Óshonos cserje- és facsoportok	GY17	E69, E70			VA01, VA02
KE5: Idegenhonos állományok		E51, E69, E70			VA01, VA02
KE6: Szántók			SZ01, SZ04, SZ05, SZ07, SZ09, SZ10, SZ11, SZ12, SZ14, SZ17, SZ19, SZ20, SZ21, SZ24, SZ30, SZ35, SZ38, SZ43, SZ44, SZ45, SZ46, SZ47, SZ48, SZ49, SZ51, SZ52, SZ53, SZ55, SZ60, SZ63, SZ74		VA01, VA02

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

- A rekettyési láprét szélén található egykori agyaggödrök átalakításával szikes tavi élőhelyek létrehozása javasolt (ld. KE3).
- A becserjésedés/alulhasználat miatt leromlott kékperjés láprétek és szikes területek gyepké alakítása és fenntartása javasolt extenzív mezőgazdasági használattal (ld. KE2, KE3).
- Vízvisszatartó műtárgyak elhelyezése javasolt a Rekettyés-csatorna alsóbb, a terület keleti határára eső részén (érintett kezelési egységek: KE1 és KE3)
- Javasolt a gyepterületekről vizet elvezető árkok megszüntetése (érintett kezelési egységek: KE2, KE3).
- Inváziós fajok eltávolítása a területről (aranyvessző fajok (*Solidago spp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), zöld juhar (*Acer negundo*) keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*)) szintén szükséges (ld: KE1, KE2, KE3, KE4, KE5, KE6).
- Az egykori gyepterületek helyén kialakított, jelenleg szántóként művelt területek visszagyepesítése javasolt (részletesen ld: KE6).

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A területen előforduló védett fajokkal kapcsolatosan a fajvédelmi intézkedések élőhely kezelési jellegűek, így beépültek a kezelési egységekre megfogalmazott javaslatok közé. Ennél fogva a kezelési egységekre vonatkozó előírás-javaslatok révén az itt előforduló védett fajok fennmaradása biztosított.

Bár a kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen nem jelölő fajok, előfordulnak és a környező területekről is érkeznek védett és fokozottan védett ragadozó madarak a gyepterületekre táplálkozni, ezért a területet átszelő távvezetékek leszigetelése igen fontos feladat.

Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*) – szórványosan előfordul (D) a kjTT-n, jelentősebb megtelepedése esetén az alábbi kezelések javasolhatók élőhelyén.

A fajt érintő legfontosabb veszélyeztető tényező a nedves élőhelyeken történő antropogén beavatkozás, amely a terület vízháztartási viszonyainak megváltozásával jár. Ilyenek: a lecsapolás, elárasztás. A gyepterületek beszántása, illetve az inváziós növények terjedése, elsősorban a magas aranyvessző (*Solidago gigantea*) inváziója ugyancsak komoly veszélyeztető tényező. Azonban a faj expanziós képessége (egy-egy nőstény olyan nagy területet jár be, hogy gyakorlatilag mindig talál olyan élőhelyet, mely megfelelő a túlélésre) segíti fennmaradását. További fontos veszélyeztető tényező a rossz időben végzett kaszálás és a túllegeltetés is.

A vízháztartási viszonyok drasztikus megváltoztatása visszafordíthatatlan folyamatokat indíthat meg, kiszáradással olyan szukcessziós folyamatok erősödhetnek fel (pl. cserjésedés), mely a populációk eltűnéséhez vezethet. Összességében elmondható, hogy a nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*) egy mérsékelten higrofil (inkább mezofil) állat, amely oligofág és a limitáló tényezője valószínűleg a tápnövény rendelkezésre állása.

A nagy tűzlepke védelme érdekében szükséges a gyepterületek élőhelykímélő kezelése, különös tekintettel az üde és mérsékelten nedves gyepekre, sík- és hegyvidéki kaszálórétekre. A nagy tűzlepke élőhelyeit javasolt kaszálással, vagy extenzív legeltetéssel hasznosítani, az üde, nagyobb produktumú kaszálóréteken évi kétszeri, míg a soványabb, gyengébb minőségű gyepeken egyszeri kaszálással. A kétszer kaszált területeken az első kaszálást lehetőleg május 31-e előtt, de legkésőbb június 15-ig végezzék el, míg a második kaszálást augusztus második felére vagy szeptemberre időzítsék. A kaszálások során a nagy tűzlepke tápnövényeinek védelme és az imágók nektárforrásának biztosítása érdekében mindenképpen szükséges kaszálatlan sávok (ún. búvósávok) vagy foltok meghagyása, amelyek az egyes kaszált parcellák területének minimum 5% de maximum 15%-át fedjék le. A kaszálatlan sávok szélessége a szegélyhatás csökkentése érdekében mindig haladja meg a két métert, kaszálatlan foltok fennhagyása esetén pedig területenként legalább két foltot célszerű fennhagyni. A gyomosodás elkerülése érdekében a kaszálatlan sávokat-foltokat évente más területen kell kijelölni. A búvósávokat, kaszálatlan foltokat az évente egyszer kaszált gyepeken is meg kell hagyni, ugyanis a júniusban vagy júliusban történő kaszálás a nagy tűzlepkét korai fejlődési szakaszban (hernyó, báb) éri, amikor a populáció sokkal sérülékenyebb. Legeltetés esetén javasolt az extenzív gyepgazdálkodásra előírt hektáronkénti 0,3-0,5 számosállat, és a mozaikos, adagoló legeltetés, különös figyelemmel a túllegeltetés és taposáskár elkerülésére.

A nagy tűzlepke rendszeresen tenyészik ökotonokban, beleértve a természetes és mesterséges vízfolyásokat, erdőszegélyeket illetve vonalas létesítményeket (utak, vasutak rézsűje, villanypászta stb.) követő gyepeken, magaskórós szegélytársulásokban is, ezért célszerű ezeket az élőhelyeket is (a lehetőségeknek megfelelően) kaszálással vagy legeltetéssel hasznosítani, a fenti javaslatok figyelembe vételével.

A nagy tűzlepke potenciális élőhelyeinek egy jelentős részét (ártéri legelők, felhagyott kaszálók) a behurcolt magas aranyvessző (*Solidago gigantea*) inváziója veszélyezteti. A magas aranyvessző (*Solidago gigantea*) állományait azonban a fent ismertetett kezelések erősen visszaszorítják, elősegítve a gyepek regenerálódását, ezért a nagy tűzlepke populációinak védelme érdekében ezeket a felhagyott gyepeket újra kezelés alá kell vonni.”

A nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*) védelme érdekében javasolt élőhelykezelés, elsősorban a kaszálások időzítése figyelembe veszi ahasonló élőhelyeken, kJTT területén is előforduló, de nem jelölő, nedves gyepeken tenyésző vérfű-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*) fejlődési sajátosságait is, ezért együttes előfordulásuk esetén a kezelési javaslatok betartása a hangyaboglárka-faj populációjának fennmaradását is segíti.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A természetvédelmi szempontú rendszeres felmérések a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) sztenderd protokolljai alapján készülnek. A felmérések egyrészt a védett és

veszélyeztetett fajok egyes populációinak változását követi nyomon, másrészt veszélyeztetett és vagy természetközeli társulások megfigyelésére irányulnak.

A Rekettyés területén növénytársulás felmérési helyszín nincs kijelölve.

A területen rendszeresen felmérésre kerülnek az NBmR keretein belül az alább felsorolt védett és fokozottan védett növényfajok. A felméréseket minden esetben az NBmR „Védett edényes növényfajok monitorozása” (Bata et al., 2011.) protokollban lefektetett módszerek alapján végzik a szakemberek. Az egyes fajok után felsoroljuk az NBmR szerinti mintavételi módszert és a Natura 2000 területen belül elhelyezkedő mintavételi helyeket (település, dűlő megjelöléssel.)

Faj	Felmért terület neve	Felmérés módszere
Kisfészkü aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>)	Kis megyer	"E/(C2)"
Kisfészkü aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>)	Nagy lapos	"E/(C2)"

Az egyéb, a Rekettyés területén végzett felmérésekből előkerült, és a fenntartási terv szempontjából fontos, az Élőhelyvédelmi Irányelv függelékében felsorolt fajokat az alábbiakban röviden ismertetjük.

Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*): a lepke a vizes élőhelyeken gyakorinak mondható, bár a területen nem jelölő faj. Rendszeres, részletes felmérése javasolt, a korábbi felmérések csak a jelenlétét bizonyították.

Vöröshasú unka (*Bombina bombina*): a területen a vízállásokban, csatornában, szikes pocsolyákban fordul elő. A faj élőhelyeinek célzott felmérése szükséges lenne, a faj állományának rendszeresen történő felmérése javasolt.

Dunai tarajos göte (*Triturus dobrogicus*): hasonló élőhelyeken a környéken helyenként nagy számban fordul elő, a Rekettyés területén még nem sikerült kimutatni. A faj célzott kutatása szükséges lenne, mert a területen feltehetőleg előfordul. Rendszeres felmérése javasolt.

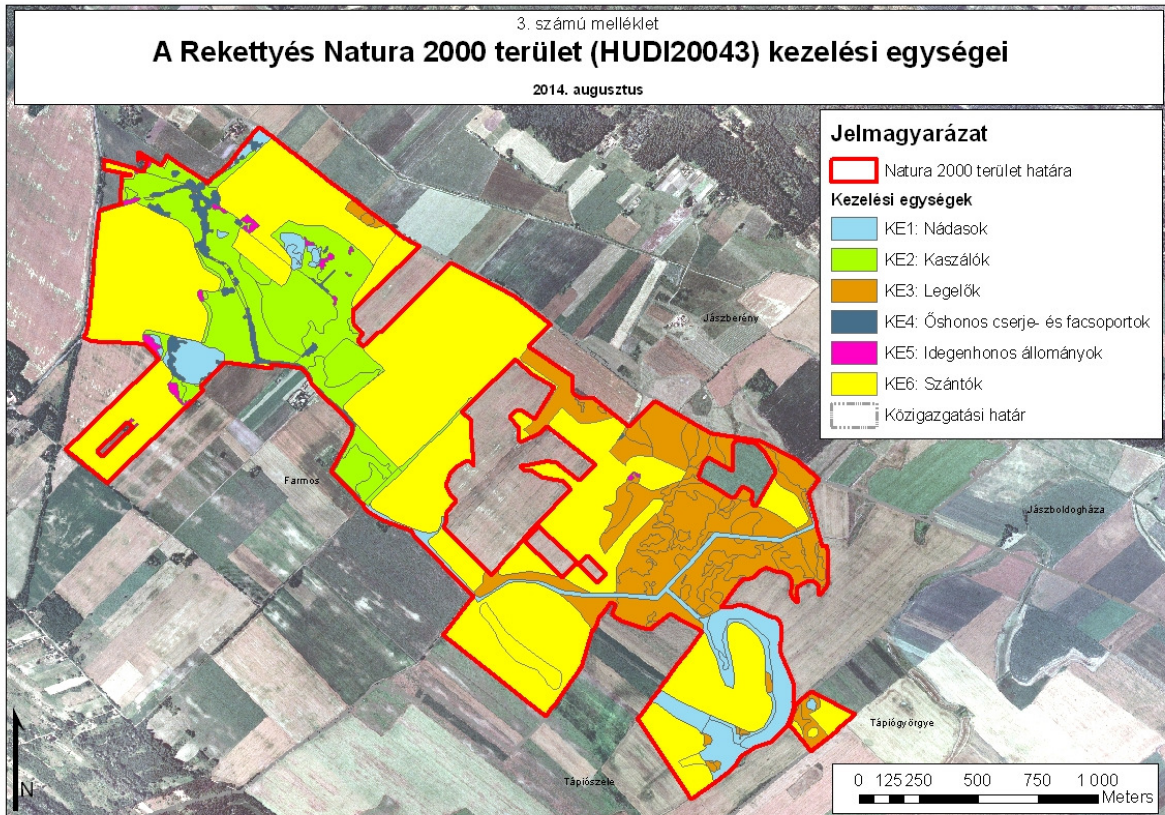
Az ürge (*Spermophilus citellus*) állományának rendszeres felmérése szintén javasolt. Javasolt a legeltetés újraindításának fajra gyakorolt hatásait is nyomon követni.

A Rekettyés területén nem kerültek kijelölésre Natura 2000 élőhelytípusok változásának monitorozására kijelölt mintaterületek.

Javasoljuk a rendszeres fajfelmérések folytatását az Élőhelyvédelmi Irányelv mellékleteiben szereplő olyan fajokra, amelyek a területen előfordulnak. Az elkészült élőhelytérkép 10-12-évente felülvizsgálatra szorul, amelynek készítése során különös figyelmet kell fordítani a fenntartási tervben foglalt kezelések élőhelytípusokra gyakorolt hatására. A területen található inváziós fajok terjedésének nyomon követése szintén javasolt.

3.2.5. Mellékletek

A terület kezelési egységeinek térképe

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület egésze a Rekettyés (HUDI20043) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területekbe tartozik, tehát a tervezési területre alapvetően a 275/2004 (X. 8.) Kormányrendelet az irányadó.

A fent hivatkozott Natura 2000 területen belül országos jelentőségű védettséget élveznek a Tápió-Hajta-vidéke Tájvédelmi Körzet által érintett területek (a Tápió-Hajta Vidéke Tájvédelmi Körzet létesítéséről szóló 19/1998. (VI. 25.) KTM rendelet), ezen kívül ex lege védelem alatt álló láp is található a területen. Ezekre egységesen a természet védelméről szóló a1996. évi LIII. törvény vonatkozik, amely egyben általános, egész Magyarország területén érvényes természetvédelmi előírásokat is tartalmaz.

A terület 96,87 %-a az országos ökológiai hálózat övezet része, amelyről a Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény rendelkezik (ld. 1.6. fejezet).

A mezőgazdasági támogatások igénybevételéhez az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről (MTÉT, AKG) szóló 61/2009 (V. 14) FVM rendelet nyújt segítséget.

A Natura 2000-es gyepterületek esetében a gazdálkodóknak a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartania. Az ehhez nyújtandó támogatás részleteiről, és az igénylés menetéről az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura2000

gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 128/2007. (X. 31.) FVM rendelet rendelkezik.

Bár a kjTT-n nem található üzemtervezett erdőterület, a terület az erdőterv rendelet előkészítésének, és a körzeti erdőterv készítésének szabályairól szóló 11/2010. (II. 4.) FVM rendelet 1. sz. melléklete alapján az Alsó-Tápió-vidéki erdőtervezési körzetbe tartozik, így amennyiben gazdálkodói szándék merül fel szántóterületen erdőtelepítésre, az irányadó körzeti erdőterv a 2013. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az érintett körzeti erdőtervek alapján folytatott erdőgazdálkodásról szóló 60/2013. (VII. 19.) VM rendelet 1. sz. melléklete az Alsó-Tápió-vidéki erdőtervezési körzetről.

A szántóterületeken egységesen alkalmazandók a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény rendelkezései.

A vadlétszám szabályozásáról a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól szóló 79/2004 (V. 4.) FVM rendelet rendelkezik.

A csatornák, vízfolyások menetén általánosan alkalmazandó a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Kormányrendelet.

A gyepterületek nagy része a sok magántulajdonos (jellemzően osztatlan közös tulajdon) miatt nem hasznosított, a jelenleg fennálló használati viszonyok is tisztázatlanok. Tulajdonosi szerkezet alapján kb. 80 %-ban magántulajdonban vannak a területek, a maradék önkormányzati és szövetkezeti (mintegy 17%), illetve állami (kb. 3%) tulajdonban van.

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer

A terület nem része egyik MTÉT-nek sem, sőt információink szerint a helyi gazdák a horizontális AKG célprogramokban sem érintettek, viszont sokuk igényli a Natura 2000 gyepterületek után alanyi jogon járó támogatást.

Natura 2000 kifizetések a 269/2007 (X. 18.) Korm. rendelet által meghatározott feltételek betartása mellett kérhetők, ez kizárólag gyep hasznosítású területek esetében van hatályban. A gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatást a 128/2007. (X. 31.) FVM rendelet szabályozza. Az ebben foglalt a feltételeknek a betartása nem csak a Natura 2000 területekre, hanem a SAPS támogatásokra is vonatkozik. A Natura 2000 gyepterületek esetében viszont ezen, valamint a 269/2007. (X. 18.) és a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendeletben megfogalmazott földhasználati szabályokat abban az esetben is be kell tartani, ha a földhasználó nem igényel a területén támogatást.

A SAPS (Single Area Payment Scheme), azaz egységes területalapú támogatás hazánkban azokra a gyep és szántó területekre igényelhető, melyek a MEPAR rendszerben támogatható területként vannak nyilvántartva. A gazdálkodónak az összes bejelentett területét a helyes mezőgazdasági gyakorlatnak megfelelően kell művelnie és megfelelő környezeti állapotban kell tartania. Ezeknek a feltételeknek a teljesítését a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH), külön megállapodás alapján az illetékes szakhatóságok bevonásával térinformatikai módszerekkel, helyszíni bejárással ellenőrzi.

Jelenleg felvesznek AKG-t:

- AA) – Integrált szántóföldi növénytermesztés célprogram
- BA) – Extenzív gyepgazdálkodási célprogram

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

A gazdálkodók agrártámogatási rendszerekben való nagyobb arányú részvétét a további hatékony és szakszerű tájékoztatással, a magasabb dotációval és hatékonyabb szankcionálással lehet elérni.

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről (MTÉT, AKG) szóló 61/2009 (V. 14) FVM rendelet, a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait, valamint az ehhez nyújtandó támogatás részleteiről, és az igénylés menetéről az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 128/2007. (X. 31.) FVM rendelet módosítása javasolt annak érdekében, hogy élőhelyspecifikus dotáció valósulhasson meg.

Javasoljuk továbbá a támogatási rendszer olyan átalakítását, hogy természetvédelmi érdekből végzett késői kaszálás, vagy cserjésedett terület meghagyása ne okozza a támogatásból való kizárást.

Cserjésedés visszaszorítására és az inváziós fajok eltávolítására jelenleg nincs kidolgozott támogatási rendszer, ezért javasoljuk ilyen típusú rendszer kiépítését. Olyan támogatási rendszert javaslunk, amely a cserjésedés, illetve a fertőzöttség mértékét alapul véve, javasolt technológiák (élőhelytől és fertőzöttségtől függően mechanikai, vagy kémiai módszer) alkalmazása mellett nyújtana a visszaszorításhoz támogatást.

Szántók visszagyepesítésére jelenleg nincs kidolgozott természetvédelmi célú támogatási rendszer, csak az MTÉT területeken, ennek általánossá tétele javasolt Natura 2000 területeken.

3.3.2. Pályázatok

A területen természetvédelmi célú pályázat nincs folyamatban.

3.3.3. Egyéb

Nem ismert egyéb lényeges információ.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Eszköz típusa	Célcsoport	Címzett	Időpont	Levelek, e-mailek, résztvevők száma
falugazdászok levélben történő megkeresése	falugazdászok	Nagykátai Járási Hivatal	2013.05.10.	1 db levél
terepbejárás	a területileg érintett nemzeti park igazgatóság	DINPI Kelet-Pest Megyei Tájégség	2013.07.10.; 2013.09.17.	2 fő 2 fő
erdészeti	erdészeti igazgatóság	Nemzeti	2013. 11.26.	1 db levél

igazgatóság levélben történő megkeresése		Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Erdészeti Igazgatósága		
tervegyeztetés	területileg érintett nemzeti park igazgatóság	DINPI Kelet-Pest Megyei Tájegység	2013.12.19.	2 fő
szakmai terepbejárás	gazdálkodók, érintett hatóságok, települési önkormányzatok	42 gazdálkodó vagy szervezet	2014. 05.29.	14 fő
gazdafórum	gazdálkodók, települési önkormányzatok	3 szervezet, 4 gazdálkodó, érintett önkormányzatok	2014.08.13.	4 fő
önkormányzati kifüggesztés	lakosság, gazdálkodók, tulajdonosok, települési önkormányzatok	Farmos, Tápiógyörgye, Tápiószele, Önkormányzata	2014.08.01-08.15.	3 db önkormányzat
véleményezési kérelem	területileg érintett hatóságok	területileg érintett hatóságok, civil szervezetek	2014.08.14.	27 db e-mail és ugyanennyi levél
honlap	lakosság		2013.01.01 – 2014.08.31	-

A Rekettyés (HUDI20043) Natura 2000 terület fenntartási tervének elkészítése és az egyeztetési folyamat során az alábbi megkeresések történtek:

- 2013. május 10-én az illetékes járási hivatal írásbeli megkeresése történt, amelyben a falugazdászok közreműködésében bízunk. A kérdéseket tartalmazó lista mellékletként megküldésre került a falugazdászok részére. Nem kaptunk választ.
- 2013. július 10-én és szeptember 17-én két ízben megtörtént a terület bejárása, amelynek során a terület aktuális állapotának felmérése, és az általános problémák megtárgyalása történt meg.
- További tervegyeztetésre 2013. 12. 19-én, a DINPI Kelet-Pest Megyei Tájegység egy munkatársával került sor, ahol a veszélyeztető tényezők és kezelési javaslatok átbeszélése történt meg.
- 2014. május 29-én szakmai terepbejárás történt, amelynek során a területen gazdálkodókkal, valamint az érintett hatóságok képviselőivel történt egyeztetés.
- 2014. augusztus 13-án gazdafórum keretében ismételtén megtörtént a terv egyeztetése. Erre az eseményre kifejezetten a területen ténylegesen gazdálkodó érintetteket vártuk.
- A fenntartási terveket 2014. augusztus 1-jén megküldtük az érintett önkormányzatoknak kifüggesztésre.
- 2014. augusztus 14-én megküldtük e-mailen, majd postai úton is az érintett hatóságoknak a tervet, a véleményeket augusztus 25-ig vártuk vissza.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

A Rekettyés Natura 2000 terület fenntartási terv egyeztetése során a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság által az alább felsorolt érdekeltek megkeresése történt meg:

1. terepbejárás:

címzett: DINPI Kelet-Pest Megyei Tájegység
részvevők száma: mindkét alkalommal 2 fő
alátámasztó dokumentum: menetlevél

2. **falugazdászok levélben történő megkeresése:**

címzett: Pest Megyei Kormányhivatal Nagykátai Járási Hivatala

érintettek száma: 1 járási hivatal

alátámasztó dokumentum: kiküldött 1 db levél

3. **erdészeti igazgatóság levélben történő megkeresése:**

címzett: Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Erdészeti Igazgatóság

érintettek száma: 1 erdészeti igazgatóság

alátámasztó dokumentum: kiküldött 1 db levél

4. **szakmai terepbejárás**

címzett:

- Pest Megyei Kormányhivatal Nagykátai Járási Hivatala
- Pest Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatósága
- Pest Megyei Kormányhivatal Földhivatala
- Pest Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága
- Pest Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága
- Pest Megyei Kormányhivatal Vadászati és Halászati Osztály
- Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága
- Pest Megyei Rendőr-főkapitányság
- Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Pest Megyei Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Állami Főépítési Iroda
- Pest Megyei Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály
- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
- Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-Duna-völgyi Kirendeltsége
- Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Pest Megyei Területi Iroda
- Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
- Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége MAGOSZ Központ
- Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület
- Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt.
- Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Fővárosi és Pest Megyei Kirendeltség
- Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
- Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság
- Közép-Duna-völgyi Vízügyi Hatóság
- Országos Erdészeti Egyesület
- a térségben érintett települési önkormányzatok
- a térségben érintett vadásztársaságok
- a területen ténylegesen gazdálkodók

részvevők száma: 14 fő

alátámasztó dokumentum: jelenléti ív, emlékeztető (4. számú melléklet)

5. **gazdafórum:**

címzett: helyben érintett gazdálkodók, illetve mivel több esetben a közvetlen elérhetőségük nem volt meg, ezért a

- Magán Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége MAGOSZ Központ
- Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége
- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

segítségét kértük a gazdák kiértékelésében.

részvevők száma: 4 fő

alátámasztó dokumentum: jelenléti ív, emlékeztető (5. számú melléklet)

6. önkormányzati közzététel

címzett:

- Farnos Község Önkormányzata
- Tápiógyörgye Község Önkormányzata
- Tápiószele Község Önkormányzata

érintettek száma: 3 hivatal

alátámasztó dokumentum: 3 db postai levél, valamint az önkormányzati kifüggesztést igazoló dokumentumok (6. sz. melléklet)

7. véleményezési kérelem

címzett:

- Pest Megyei Kormányhivatal Nagykáta Járási Hivatala
- Pest Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatósága
- Pest Megyei Kormányhivatal Földhivatala
- Pest Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága
- Pest Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága
- Pest Megyei Kormányhivatal Vadászati és Halászati Osztály
- Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága
- Pest Megyei Rendőr-főkapitányság
- Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Pest Megyei Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Állami Főépítési Iroda
- Pest Megyei Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály
- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
- Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-Duna-völgyi Kirendeltsége
- Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Pest Megyei Területi Iroda
- Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
- Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége MAGOSZ Központ
- Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.
- Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Fővárosi és Pest Megyei Kirendeltség
- Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
- Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság
- Közép-Duna-völgyi Vízügyi Hatóság
- Országos Erdészeti Egyesület
- NEFAG Zrt.

- Magyar Természetvédők Szövetsége (MTVSZ)
- Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület
- Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége
- Budapesti Bányakapitányság
- Vízgazdálkodási Társulatok Országos Szövetsége (VTOSZ)

beérkezett vélemények száma: 11 db levél (7. számú melléklet)

alátámasztó dokumentum: kiküldött postai levelek és e-mailek

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Véleményalkotó	Időpont	Vélemény	Beépült-e a tervbe – indoklás
Közép Duna-völgyi Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség	2014. augusztus 26.	<p>- Kifogásolja a terv 3.2. Kezelési javaslatok c. fejezetében található kitélt, miszerint „Az alábbi előírások a <i>kjTT Tápió-Hajta vidéke Tájvédelmi Körzeten kívüli részeire ajánlásként vonatkoznak, míg a TK-n belüli részeken a hatósági eljárások során egyéb jogszabályok alapján érvényesíteni kell azokat.</i>” Véleménye szerint a tervben megfogalmazott előírás-javaslatok egységesen, az adott Natura 2000 terület minden részére ajánlásként vonatkoznak.</p> <p>- Felhívja a figyelmet több olyan előírás-javaslatra, amelyekkel kapcsolatban a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény alapján az országos jelentőségű természetvédelmi oltalom alatt álló területeken az illetékes természetvédelmi hatóság engedélye szükséges. Ezen előírás-javaslatoknál javasolja a tiltás enyhítését.</p> <p>- Több előírás-javaslat esetében javasolja a kiegészítést a hatóság konkrét megnevezésével.</p> <p>- Felhívja a figyelmet, hogy a 3.2.3. Fajvédelmi intézkedések c. fejezet hiányos, nem tartalmaz javaslatokat minden jelölő faj esetében.</p>	<p>A tervbe részben beépült.</p> <p>- A fenntartási terv valóban csak ajánlásokat tesz, azonban az egyéb jogszabályok alapján az országos jelentőségű védelem alatt álló területeken a hatósági eljárásokban ezek az ajánlások ténylegesen érvényesíthetők, és a tervben ezzel ezt kívántuk jelezni.</p> <p>- A 3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében c. fejezetben szerepel, hogy a területre „<i>egységesen a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény vonatkozik</i>”, ezért az abban foglalt előírásokat a tervben nem soroltuk fel újra..</p> <p>- Az előírás-javaslatokban a konkrét hatóság megnevezése nem szerepel, mert egyrészt a kódokkal ellátott előírás-javaslatok a Vidékfejlesztési Minisztérium (jelenleg Földművelésügyi Minisztérium) által központilag összeállított, az egész országban alkalmazandó listából kerültek kiválasztásra, másrészt a fenntartási terv 10 éves hatálya alatt az adott hatóságok nevei megváltozhatnak.</p> <p>- A 3.2.3. Fajvédelmi intézkedések c. fejezet kiegészítésre került.</p>
Közép Duna-völgyi Vízügyi Hatóság	2014. augusztus 21.	<p>- A terület kijelölt vízbázist nem érint.</p> <p>- Vízilétesítmények építéséhez, átalakításához és megszüntetéséhez vízjogi engedély szükséges.</p> <p>- A vízfolyások és állóvizek környezetében figyelembe kell venni a 83/2014. (III. 14.) Kormányrendeletben foglaltakat.</p>	A tervbe beépült.

Közép Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság	2014. augusztus 19.	Az érintett területen a KDV-VIZIG kezelésében álló vízfolyás nem található, nincs észrevétel.	-
Magyar Bányászati és Földtani Hivatal, Budapesti Bányakapitányság	2014. augusztus 22.	A Bányakapitányság a fenntartási tervvel kapcsolatban hatáskörét tekintve nem érintett, a tervezési területen bányatelek, illetve jelenleg folyó bányászati tevékenység nincs.	-
Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-Duna-völgyi Kirendeltsége	2014. augusztus 27.	- Az egyéb védettségi kategóriáknál nem szerepel, hogy a tervezési terület mekkora részét érinti. - Több esetben hiányzik fajok magyar, vagy latin neve. - A szövegben található idegennyelvű kifejezések (site, SDF) magyarázata kívánatos. - A nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) fajvédelmi intézkedéseinél megadott kaszálási időpont ellentmond a gyepterületekre korábban megadott dátumnak.	A tervbe beépült, a GY71-es előírást beépítettük a megfelelő kezelési egységbe.
Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Debreceni Hatósági Iroda	2014. szeptember 12.	Nincs észrevétel, javaslat	-
Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hatósági Osztály	2014. augusztus 19.	Nincs észrevétel, javaslat	-
Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	2014. augusztus 25.	- Katasztrófavédelmi szempontból kifogást nem emel. - Javasolja, hogy az erdővel érintkező, vagy azon áthaladó vasút és közút mentén az erdő felőli oldalon található 2 m széles védősávok a Natura 2000 területek kijelölésekor ne kerüljenek bevonásra. - Az idegenhonos erdőállományok őshonosra történő cseréje és az inváziós fajok eltávolítása során javasolja tűzpázták létesítését. - Lakott területekhez közel, őshonos fafajokkal történő erdőfelújítás, pótlás, állománykiegészítés során javasolja a tűzvédelmi szempontból kevésbé veszélyeztetett kategóriába tartozó fajok alkalmazását (a fajok sajnos nem kerültek megnevezésre).	A tervbe nem épült be. - A Natura 2000 területek kijelölése, a határvonalak megállapítása nem a fenntartási terv hatásköre. - Tűzpázták kialakítását jelölő élőhelyek rovására nem támogatjuk, egyéb esetekben természetvédelmi szempontból nincs akadálya. - Amennyiben a tűzvédelmi szempontból kevésbé veszélyeztetett kategóriába tartozó őshonos fajok termőhelyhonosak is, a javaslat természetvédelmi szempontból támogatható.
Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	2014. augusztus 25.	- Véleménye alapján a 2009. évi XXXVII. törvény hatálya alá tartozó területeken attól, valamint a végrehajtására kiadott 153/2009. (XI. 13.) FVM rendelet előírásaitól, továbbá a körzeti erdőterv elkészítésének folyamatában megjelent, illetve megjelenő miniszteri rendeletektől eltérő módon történő szabályozás fenntartási szinten nem lehetséges. Előírások csak akkor tehetők, ha együttesen fennáll, hogy az érvényes szabályozókkal összhangban vannak, a terület kezelője önként vállalja és a felmerülő többletköltségeket a kezelőnek megtéríti. - A Natura 2000 területeken található	A tervbe nem épült be, mert a terv nem érint üzemtervezett erdőterületet.

		<p>idegenhonos fafajok állományai nem jelölő élőhelyek, az ott folyó gazdálkodás alapkövetelménye, hogy a jelölő élőhelyeket nem veszélyeztethetik.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az erdőgazdálkodás célja a védelmi és közjóléti funkciók érvényesülése mellett a faanyagtermelés. Magántulajdonostól kompenzáció nélkül nem várható el a hozamról való önkéntes lemondás. - A kezelési terv az érvényben lévő jogszabályokon túli korlátozást a Tápió-Hajta-vidéke TK területére csak a védett és fokozottan védett fajok monitoringozott adatai alapján, a jogszabályoknak megfelelően tehet. 	
<p>Pest Megyei Kormányhivatal Földhivatala, Földügyi Osztály</p>	<p>2014. szeptember 1.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kifogást nem emel, de felhívja a figyelmet a 2007. évi CXXIX. törvény rendelkezéseire. - A vélemény alapján több, a gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslat (pl. a kaszálások számának és idejének meghatározása) is ellehetetleníti a hasznosítási kötelezettségnek történő elégtételt. - A szántóterületek visszagyepesítése álláspontja szerint a földhasználó részére sérelmes lehet. - Az egyes területek vízelvezetésének megszüntetése korlátozhatja, akadályozhatja az okszerű mezőgazdasági művelést, a vízelvezető árkok megszüntetése kihat a nem védett területek vízháztartására is. 	<p>A tervbe részben beépült.</p> <ul style="list-style-type: none"> - A gyepterületeken a kaszálás/legeltetés fenntartása a tervben foglaltak alapján és természetvédelmi szempontból is mindenképpen javasolt, tehát a hasznosítás az előírás-javaslatok alapján is biztosítható (sőt, kívánatos). A kaszálások számának és időpontjának meghatározása nem mond ellent a hasznosításnak, csak a természetvédelmi szempontok érvényesülését segíti elő. - A szántóterületek visszagyepesítése csak abban az esetben kötelező, ha a Natura 2000 terület kijelölésekor (2004-ben) a földrészlet gyep (rét/legelő) művelési ágban volt és a szántóvá történő feltörés, esetleg a művelési ág megváltoztatása ezután, az illetékes természetvédelmi hatóság engedélye nélkül történt meg. Minden egyéb esetben a kezelési egységeknél szerepel, hogy „Az egyes kezelési egységekhez kötődő élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok közül a szántóterületek visszagyepesítésére vonatkozó javaslatok minden esetben kizárólag gazdálkodói szándékkal összhangban valósítandók meg.”, tehát nem kötelező, arról a gazdálkodó maga dönt, figyelembe véve az esetleges anyagi hátrányt. (Megjegyzendő, hogy gyepterületek esetében Natura 2000 területen kompenzációs támogatás igényelhető.) - A vízelvezetések korlátozása/mérséklése

			természetvédelmi szempontból mindenképpen kívánatos, a túlzott vízvisszatartáshoz hasonlóan a túlzott vízelvezetés a termőföld hasznosítását szintén korlátozhatja/akadályozhatja. Javasolt megfontolni a jellemzően (egy-két évente) belvizes szántóterületek szántó művelési ágából történő kivonását is, hiszen a gazdaságos hasznosítás ezeken a területeken kérdéses.
Pest Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság, Vadászati és Halászati Osztály	2014. augusztus 25.	Nincs észrevétel, javaslat	-

A beérkezett véleményeket a 7. számú melléklet tartalmazza.